

# Tatranský kamzík

Zachráňme

tatranského kamzíka



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica*



# Uvod

- **Historie kamzíků**
- **Kamzík jako živočich**
- **Proč kamzíků ubývá**
  
- **Vývoj počtu kamzíků**
- **Vývoj počtu kamzíků-dnešní stav**
- **Projekt na záchranu tatranského kamzíka**
- **Odkazy**



---

*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica-*



# Kamzík jako živočich

- Kamzík tatranský je vlastně divoká koza. Z pohledu zoologické systematiky patří mezi savce, sudokopytníky, přežívavce, čeled' turovité, podčeled' kozy, rod kamzík, druh kamzík vrchovský, poddruh - kamzík vrchovský tatranský.
- Velikostí a stavbou těla kamzík skutečně připomíná kozu. V dospělosti doroste do výšky 80 - 90 cm a zdravé jedince dosáhnou váhu 30 - 35 kg. Celé tělo je pokryté hustou srstí, která chrání kamzíka před chladem. Dožívá se věku 15 - 20 roků.



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica-*



# Proč je kamzík tatranský tak vzácný

- Kamzík tatranský je glaciální relikv (pozůstatek doby ledové)
- Vyvíjel se více než 10 000 let samostatně, odděleně od alpského druhu
- Vyskytuje se pouze na území TANAPU
- Endemický poddruh evropských kamzíků
- Součást potravinového řetězce
- Je potravou pro predátory (rys, vlk, ...)
- Estetický vliv na přírodu



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica-*



# Kde žije tatranský kamzík

- Tatranský kamzík žije na celém území TANAPu
- Jeho náhradní populace v centrální části Národního parku Nízké Tatry
- Obývá pásmo kosodřeviny, alpinských holí a skalných útvarů nad horní hranicí lesa.
- Při výběru svých stanovišť se vyhýbá souvislým porostům kosodřeviny, také souvislým skalným masívům, kde nejsou trávnaté jazyky, ostrovy, úplazy a terasy.
- Jeho pohyb, denní nebo sezónní, je závislý od celého komplexu okolností, jako např. roční období, povětrnostní poměry, expozice svahů, charakter rostlinstva, které mu slouží za potravu a v neposlední řadě také na predátorech a člověku.



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica*



## Oblíbené stanoviště

- Skupiny kamzic s mláďaty a nedospělými (2 ročními) jedinci se vyskytují v závěrech dolin, v oblastech čelných ledovcových morén a karů s přilehlými svahy.
- Skupinky kamzíků-samců raději žijí pod skalnými útvary, na bočních hřebenech a pod hřebeny.

Toto rozdělení je však pouze rámcové, neboť vždy ho ovlivňují momentální potravinové, klimatické, tepelné a jiné podmínky.



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica*





---

*Rupicapra rupicapra subsp. tatraica-*



# Historie kamzíků, kamzík ve světě

Kamzík tatranský žije izolovaně v oblasti Vysokých Tater více jak 10 000 let - kamzíci v Alpách a v jihovýchodní oblasti karpatského oblouku tvoří jiný poddruh. To, že kamzík tatranský je samostatný poddruh, dokázal a obhájil v roce 1971 vynikající odborník - výzkumník Ing. Milič Blahout, CSc. Bohužel tragicky zahynul. Dnes jsou stavy kamzíka tatranského na kriticky nízké úrovni a všichni ochránci a milovníci přírody bijí na poplach k mobilizaci úsilí na jeho záchranu.



*Rupicapra  
pyrenaica ornata*



---

*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica-*







*Rupicapra rupicapra*



*Rupicapra rupicapra-tatranicus*



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica-*



# Vývoj počtu kamzíků

- Od počátku počítání (rok 1949) bylo napočítáno 132 kusů na území Tanapu
- Během několika let díky ochraně jeho počet několikrát narostl
- Maximální početnosti dosáhl počet kamzíků v roce 1964, kdy bylo napočítáno ve Vysokých a Belianskych Tatrách 944 jedinců a v Západních Tatrách 141 jedinců.
- Následoval razantní pokles stavu
- V roce 1980 bylo napočítáno přes 540 kusů (celá oblast Vysokých Tater)
- Během 80.let se jeho stav stabilizoval
- Po roce 1990 došlo opět k poklesu a ten přetrvával až do nedávně doby
- Minimální stav byl dosažen v roce 2000 kdy bylo napočítáno 120 jedinců, to je nižší stav jak v období uzákonění Tanapu, kdy bylo napočítáno 132 jedinců
- Kamzík Tatranský se tak stal kriticky ohrožený druh živočichů na území Tanapu

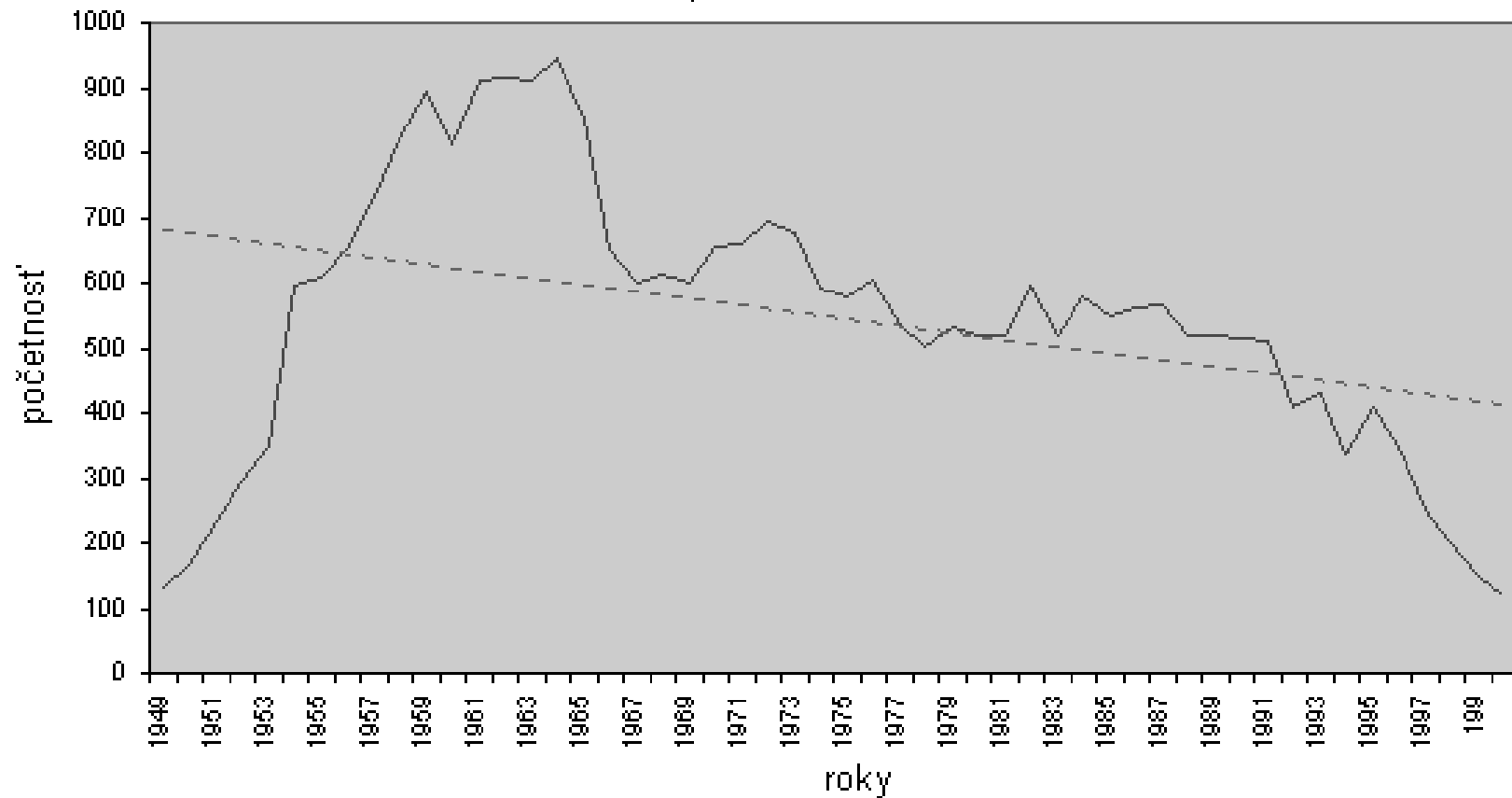


*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica-*



# Vývoj počtu kamzíků

Početnosť kamzíka vrchovského tatranského v Tatranskom národnom parku na Slovensku.



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica*



# Vývoj počtu kamzíků-současnost

## Poslední sčítání – 12. Října 2004

Nedávné sčítání kamzíků, které se na celém zemí TANAPu a TPN uskutečnilo v října, však už mělo optimističtější závěr. Počet kamzíků stoupl na 359, z toho bylo až 59 mláďat.

Na slovenské straně Vysokých, Belianských a Západních Tater se nachází 272 kusů (40 mláďat) a dalších 26 kusů migruje mezi polskou a slovenskou částí Tater.

Zdá se, že největší nebezpečí už mají kamzíci za sebou a v rámci projektu záchrany začíná fungovat systém ochrany kamzičí populace.



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrlica-*



- Je snahou věnovat se i jiným živočichům, kteří jsou v současnosti v ohrožení jejich vyhynutí, prakticky stejně nebezpečně je na tom i populace svišťa vrchovského.



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica*-

# Proč kamzíků ubývá

Existuje celá řada teorií, co je hlavní příčinou prudkého úbytku kamzíků. Množství názorů je široké

- Globální změny v atmosféře
- Zvýšený tlak predátorů (hlavně rysů)
- Přirozený vývoj
- Vliv těžkých kovů



*Rupicapra rupicapra subsp. tatraica-*



# Proč kamzíků ubývá

- Neregulovaná turistika
- Horolezectví, skiapinismus
- Vyhlídkové lety
- Pytláctví



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica-*



# Současná lokace kamzíka

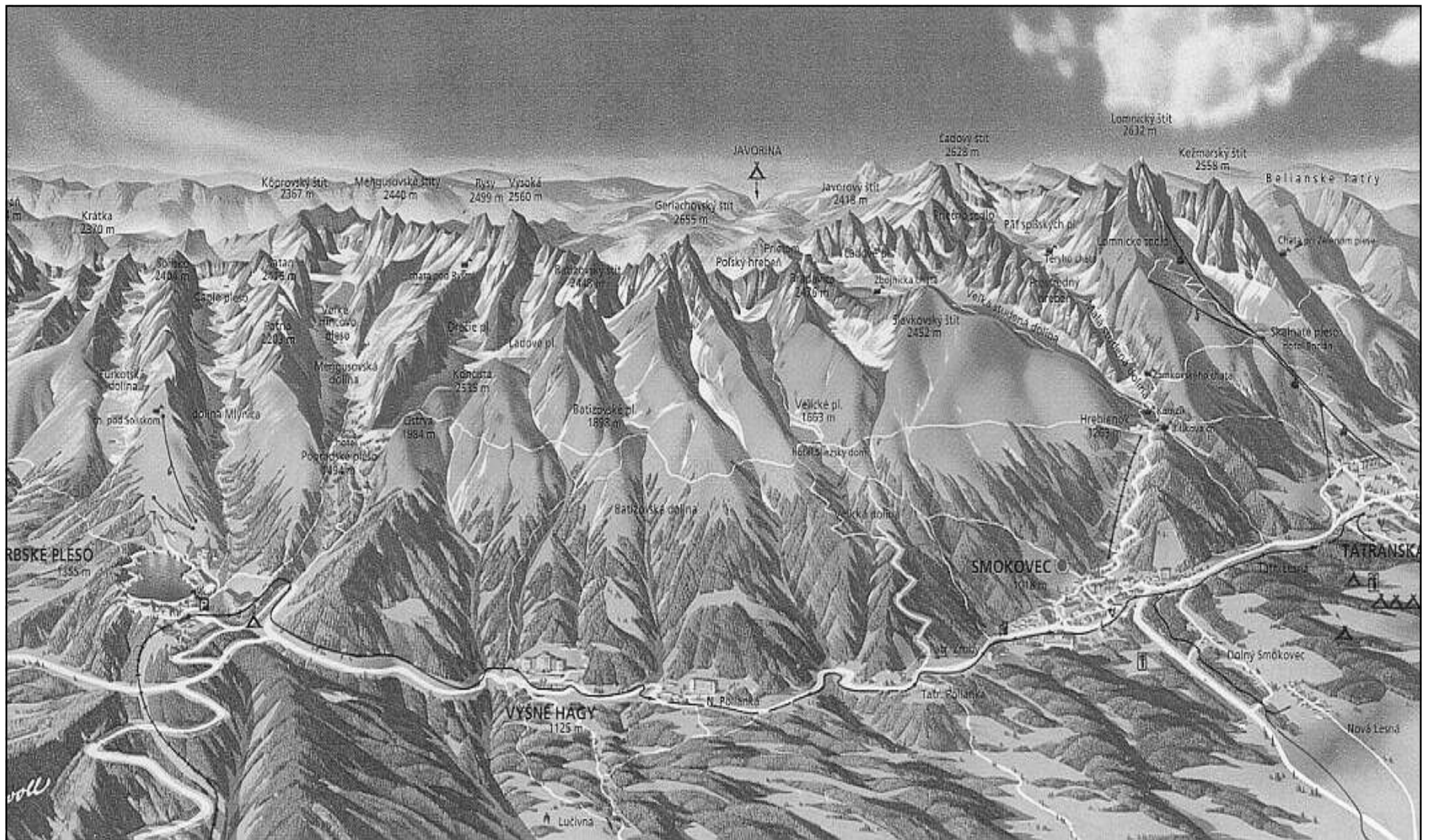
- Prakticky celá oblast Belianských Tater
- V oblasti Vysokých Tater poměrně rovnoměrně
- Významný je výskyt v dolinách veřejnosti nepřístupné (Česká dolina,...)
- Z některých dolin se kamzík prakticky stáhnul (Velká a Malá Studená dolina)
- V Západních Tatrách



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica-*







*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica*



# Projekt na záchranu tatranského kamzíka

- Proč vznikl Projekt na záchranu kamzíka

Podmětem pro řešení problematiky současného stavu populace tatranského kamzíka byl mimořádně prudký pokles jeho početnosti na celém území TANAPu.

- Jde o největší pokles od skončení druhé světové války a i početnost za posledních deset let (1990-2000) klesla hluboko pod kritickou hranici jejich možné existence, která je udávaná v počtu 200-250 jedinců. V roce 2000 podpořil Státní fond životního prostředí projekt na záchranu tatranského kamzíka, který vypracoval organizační tým odborných pracovníků Správy TANAPU a neziskové organizace A- projekt n. o. z Liptovského Hrádku.



---

*Rupicapra rupicapra subsp. tatraica-*



# Projekt na záchranu tatranského kamzíka

Hlavní cíle projektu byli tři:

1. uskutečnit monitoring početnosti a ochrana kamzíka
2. za účasti partnerských organizací připravit program záchrany tatranského kamzíka na 5 roků (2001 - 2005)
3. zvýšit informovanost uživatelů regionu Tater (návštěvníci, obyvatelé, vlastníci pozemků a lesů na území TANAPu)



A-PROJEKT  
a p r o j e k t



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica-*



# Kamzík aktuálně

- Kalamita, která postihla Vysoké Tatry se výrazně projevila, projeví i na stavu tohoto ohroženého druhu
- Kamzík přes léto žije nad horní hranicí lesa, v zimě se stahuje do pásma lesa.
- V budoucnu se uvidí jak se kalamita projeví na tatranské fauně



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica-*



# Polomy



[www.nersecko.sk](http://www.nersecko.sk)



*Rupicapra rupicapra subsp. tatra-*



# Na ochraně kamzíka se podílí

**A-PROJEKT**  
a projekt



**TANAP**

**TANAP**



national  
park



*Rupicapra rupicapra subsp. tatraica*



## Odkazy, autoři fotografií a některých materiálů

[www.enviro.gov.sk](http://www.enviro.gov.sk)

[www.sopsr.sk](http://www.sopsr.sk)

[www.tanap.sk/rangers](http://www.tanap.sk/rangers)

[www.tanap.sk/park](http://www.tanap.sk/park)

<http://tanap.region.sk/fauna.html>

<http://www.fns.uniba.sk/zp/napant/ekamzik.htm>

<http://hum.amu.edu.pl/~zbzw/ph/pnp/tatr.htm>

[www.tatry.sk](http://www.tatry.sk)

[www.tanap.sk/sos/](http://www.tanap.sk/sos/)

Autoři fotografií a některých textů:

Martin Janina a Jan Janiga (oba HZS Vysoké Tatry)

Juraj Ksiažek, A. Molnár



*Rupicapra rupicapra subsp. tatrica*



